

UJ KELET

ADÓ-POLITIKAI LAP

ELŐFIZETESI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 248. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Tebeth 14 * 1923 december 22 Szombat

Ami lehetséges és ami bizonyos

Az amerikai lapokban annak *lehetőségéről* írják, hogy a szenátus tengerészeti bizottságának tagjai javaslatot tesznek Coolidge elnöknek egy újabb lefegyverezési világkonferencia összehívására. Egyelőre tehát csupán egy javaslat *lehetőségéről* van szó, ezzel szemben azonban már mint *bizonyosságot* állítja be az amerikai sajtó, hogy a francia kormány nem venne részt ezen a leszerelési konferencián.

Alaposan kiiktattak bennünket az ilyen konferenciák jelentőségéről és ezuttal valóban nem azzal akarunk foglalkozni, hogy milyen sullyal bírna egy újabb leszerelési konferencia. De lehetetlen szembe nem állítani azt a *lehetőséget*, melyet Amerika produkál és azt a *bizonyosságot*, melyet Franciaország meg nem jelenése jelent. Valóban, a világ nagyhatalmasságai között egyedül Amerika az, melynek politikusi nem frázisos szóval, hanem mely meggyőződéssel hirdetik a lefegyverzés szükségességét. Nemrégiben a nagybeteget Wilson mondott párszavas beszédet az öt énnepelő tömeg előtt és az üzenet a maga puritán egyszerűségében szívememakolón szolgált annak bizonyosságul, hogy a bizonyos tizenegy pont, bármennyire is eltorzította és figurás játékká tette az európai diplomácia, hittel erősen és a jövő reményességével marad meg az emberiség útjának nemes jelzőképeként. Annak lehetősége, hogy a lefegyverzést valóban végrehajtsák, ma csak Amerika szívében éled.

Ezzel szemben azonban az a *bizonyosság*, melyet az amerikai sajtó a békérevágó tervvel szembeszegez: Franciaország magatartása, mely egy ilyen tárgyaláson se óhajt résztvenni. Fedelesleges felidézünk azokat az okokat, amelyek a washingtoni lefegyverezési konferenciát annakidején meg-hiúsították. Bizonyos azonban, hogy egyik legfőbb oka volt az, hogy a hivatalos francia politika nem akar *„bekötött szemekkel“* semmiféle olyan értekezleten megjelenni, amely biztonságára és a gyarmatokon való helyzetére befolyással lehet. Tanuljunk meg ebből egy diplomáciai fogalmat: a bekötött szemét, amely azonban ebben az esetben korántsem jelent látni nem tudást. A mitológia Justitia istenasszony szemét kötötte be, hogy ezzel teljes elfogulatlanságát jelképezze. Franciaország sajtó igazságának szemét, — bármennyire is hajlik a szimbólumokra, — nem akarja bekötöni. És főképpen nem akarja érvényesíteni azt az elfogulatlanságot ott, ahol a béke és a háboru serpenyőjét akarják örök egyensúlyba hozni egymással.

De — írják az amerikai lapok — a francia kormánynak nem is lenne sürgős egy ilyen értekezlet, mert új konfliktusokat okozhat. Valóban ismeretlen fogalmakkal dolgozik a diplomácia nyelve, amikor a lefegyverzés béke-teremtéséről beszél és új konfliktusokat sejtet mögötte. Ugy-látszik, hogy már az a lehetőség is, hogy az emberiség kiküszöbölje egymással való harcából a bombáthajtó léghajókat és a láthatatlan futású buvárhajókat, teljes bizonyossággal fenyeget meg azzal, hogy ez újabb és újabb összeütközésre vezet.

A francia kormánynak azonban nem sürgős sem a leszerelési konferencia lehetősége, sem egy új konfliktus bizonyossága. A diadalmas francia politika levette szeméről a kendőt, azt a bizonyos szimbólikus kendőt, mely tisztán-látóvá teszi az embert.

Nem tudjuk, valóságga érik-e az amerikai szenátus liberálisan gondolkodó tagjainak az a kívánsága, hogy újabb leszerelési konferenciára hívjenek össze a világ nagyhatalmai. És mégkevésbé lehet reményünk arra, hogy ha meg is leméltik a washingtoni konferenciát, vezet-e ez majd eredményre, akár megjelenik Franciaország delegátusa, akár nem? De ez a kis diplomáciai hír melyen bevilágít abba a boszorkánykonyhába, melynek mesebeli üstjébe millió és millió emberi életet hajítottak örök enyészésre. A béke akarásának itt mindig csak lehetőségei vannak, a háborus

szándék azonban mindig bizonyosságokkal operál. Mindig csak ilyen lehetőségek és mindig ilyen bizonyosságok.

Mikor változik ez meg? Mikor hagyják majd a diplomataik szeméiket a jószág kendőjével be-

Uj leszerelési konferenciát tervez Amerika

Poincaré nem támogatja a tervet, mert újabb konfliktusoktól tart. Belgiumnak fontosabb a kereskedelme, mint a jóvátétel. Anglia feltételekhez köti Oroszország elismerését

(London, dec. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Angol politikai körökben ma már nyílt titok, hogy az orosz kormány tárgyalásokat folytat az angol munkáspárttal arra vonatkozólag, ha a munkáspárt kormányra kerül, Anglia hivatalosan elismerje Oroszországot. Lehetségesnek tartják, hogy Ramsay Macdonald kormányelnöksége esetén a liberális párt, sőt a konzervatív toryk egy része is Oroszország elismerése mellett foglalna állást. Bár a lefolytatott tárgyalásokról szóló jelentésekből megállapítható, az angol iparnak főbenjáró érdeke, hogy Oroszországgal mielőbb visszaállítsák a normális kereskedelmi viszonyt, mégis

Anglia két feltételhez köti az elismerést.

Az egyik feltétel, melyet Oroszországnak teljesítenie kell, az, hogy rendezze háborus adósságait, melyek huszmillió font sterlinget tesznek ki. A másik feltétel, melynek teljesítése ellenében Nagy-britannia hajlandó lesz elismerni Oroszországot, hogy a moszkvai kormány ötvenmillió font sterlingnyi hitelt engedélyezzen az angol kereskedelem számára.

Leszerelési konferencia terve

Páris, december 21. Washingtonból jelentik: Lehetséges, hogy a szenátus és a képviselőház tengerészeti bizottságának a köztársasági párthoz

A tisztviselőnyomor a kamara előtt

Miért mulasztják el az állam hivatalnokai kötelességüket? Interpellációk az adórendszerrel. Megszüntetik a sómonopóliumot. A szenátus megszavazta a Vasiliu Bolnavu diákalapítványáról szóló törvényjavaslatot

(Bukarest, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Ratiu tiltakozik a közigazgatási hatóságoknak a baltzai választási harcban történt beavatkozása ellen. Groporeanu kéri a miniszterelnököt, tartsa meg ígéretét és igazoltassa az állami tisztviselők vagyonát, hogy látható legyen, kinek volt haszna a háborúból. Vaitoianu tábornok közlekedésügyi miniszter a vasuti munkáspénztár költségvetéséről szóló törvényjavaslatot terjeszti be. Balanescu, a költségvetési javaslat előadója kéri a Házat, hogy azonnal kezdjék meg a költségvetés vitáját és időkimélys végett tekintsenek el az előadói jelentés felolvasásától. A kamara hozzájárul ehhez az indítványhoz.

Interpelláció a tisztviselők nyomoráról

Toni (Jorga-párti) az állami tisztviselők helyzetéről beszél, kapcsolatban a javaslatban előirányzott fizetésekkel. Uj vagyonadó követel, valamint takarékságot ott, ahol annak helye van, hogy az állam kielégíttesse tisztviselőit.

Pistiner szocialista tiltakozik a közvetlen adók ellen, amelyek tulnyomórésztben a szegény lakosságot sújtják, holott ezek az adók képezik az állam jövedelmeinek legnagyobb részét. Mégis igen kevés a kulturára és a közegészségügyre előirányzott összeg és nem kielégítő a vasuti anyag javítására és így a szállítás tökéletesbitésre a költségvetésben felvett előirányzat sem. Foglalkozik a kistisztviselők helyzetével és konstalálja, hogy az alacsonyabb kategóriájú állami alkalmazottak nyomoruk miatt elhanyagolják teendőiket.

A közvetlen adók igazságtalan rendszere ellen

Spineanu Cézár parasztpárti a következő szónok, aki megállapítja, hogy a háboru óta az első és egyetlen egyensúlyozott költségvetés Titulescué volt, de azt sem alkalmazták a törvényhozó testület törvénytelen felosztása következtében.

kötöni, hogy a *belső* akarat tisztánlátása győzze le a háborus dühben vakult szemek zavarát. Ki tudna választ adni e kérdésre? Egyelőre: megmaradnak a *lehetőségek*, hogy hittel táplálják a lelkeket és győzzen a *bizonyosságok*.

tartozó tagjai javaslatot tesznek Coolidge elnöknek egy új lefegyverezési konferencia összehívására, mely a léghajózással és a tengeralattjáró-kérdéssel is foglalkozna. A párisi kiadása „Newyork Herald” szerint

Anglia hajlandó támogatni a leszerelési konferencia tervét.

Francia körökben azonban az a vélemény, hogy a kormány nem mehet bekötött szemmel olyan értekezletre, mely befolyással lehetne Franciaország belső biztonságára és a gyarmatokon való helyzetére.

Belga-francia ellentét

Brüsszel, december 21. A belga kamara megkezdte a nyolc hónapra megkötött francia-belga gazdasági szerződés feletti vitát. Renkin volt miniszter élesen támadta a tervezetet és kijelentette, hogy Franciaország megígérte, hogy Belgium kereskedelmét a háboru előtti mértékben vissza fogja állítani. Franciaország ezt az ígéretét azonban nem tartotta be. Belgiumra nézve

nem a jóvátételi kérdés a főprobléma,

hanem kereskedelmének fentartása, már pedig ennek rekonstrukciója nélkül a francia piacok nehezen feltárhatók a belga termelés számára. Belgium tehát emiatt a védővámpolitikához kénytelen folyamodni, nem pedig gazdasági szerződéseket kötni.

Bratianu Vintila költségvetési kísérleti költségvetések. Szintén a tisztviselők nyomorúságos helyzetéről beszél, majd a CFR. deticitjét teszi szóvá és azt hiszi, hogy az egymilliárdnyi deficit fő-résztben a rendkívül drága tüzelőszénnek tulajdonítható. Kérdezi, nem lehetne-e a széntermelést megfelelően fokozni? A szénhiány következtében Románia kénytelen sziléziai szenet importálni. Támadja a Banca Nationalát, amely szerinte akkor nyomat bankjegyeket, amikor szüksége van azokra, anélkül, hogy az államtól felhatalmazást kérne. Ez nem deflációs politika. Foglalkozik a közvetett adók problémájával, amely súlyos igazságtalanságot jelent a lakosság legnagyobb részére.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter félbeszakítja és kijelenti, hogy azt hiszi, az állami sómonopóliumot meg kell szüntetni.

Törvénybeiktatták Vasiliu Bolnavu diákalapítványát

A szenátus ülésén Ilescu tábornok vissza-utasította Bratanunak a kamarában ellene felhozott vádjait a fegyverszünet alatti párisi tartózkodásával kapcsolatban. Kijelenti, hogy ezek a vádak minden alapot nélkülöznek és Párisból történt kiutasítása rosszakaratú intrikáknak tulajdonítható.

Artareanu előadó felolvassa a Vasiliu Bolnavu román ortodox diákok számára létesített alapítványokról szóló törvényjavaslatot. Miron Christea metropolita primás üdvözlöi a javaslatot és hangsúlyozza, hogy a diákokat így kell támogatni, nem pedig szép szavakkal. Reméli, hogy Vasiliu nemes példája követőkre talál. Ghibanescu sajnálja, hogy az alapítványból ki vannak zárva a görög katolikus román diákok. Mironescu nem találja illőnek, hogy az adományozó akaratát és intencióit vita tárgyává tegyék. A szenátus tagjai felállva tapsolják Vasiliu Bolnavut, aki egy páholyból hallgatta a tárgyalást, majd egyhangulag megszavazták a törvényjavaslatot.

Riport a megkésített télről

A kávéházi csillagászok öröme, ami hamarosan szomorúságra változott. A megkésített tél ötmillió lejt ajándékozott Kolozsvárnak

(Kolozsvár, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az idén egy kissé sokáig váratott magára a tél. Mükedvelő csillagászok — és most a fél város szakértő csillagásszá nőtte ki magát — hetek óta rosszalólag csóválták a fejüket az állhatatosan enyhe idő láttára.

— Valami megbomlott a világegyetem kozmikus konstrukciójában — mondották fontoskodva, — no, igen a naprendszer belső és külső pályáján bizonyos szögű elhajlások történtek és ennél nagyobb ez a szög, annál későbbre telődött el a tél. Ez csak világos?

(Szigorú rend a természetben, vagy vízumkellemetlenség?)

— Igen világos — hagyta rá a többi csillagász. Azután mindnyájan megegyeztek abban, hogy a legfontosabb feladat volna ezt az izé... szöveget megmérni.

Mára kiderült, hogy mégse az újdonsült csillagászoknak, hanem az ócska természeti törvényeknek volt igazuk. Annyi történt mindössze, hogy a természet végre egy kis konszolidációt akart csinálni a maga birodalmában. A kalendáriumok már száz év óta hirdetik, hogy december 21-én kezdődik törvényesen a tél és az eddig nagyon is rakoncátlan tél ez egyszer kénytelen volt szigorúan ragaszkodni a törvényes szabályokhoz. Az sincs kizárva azonban, hogy a földi hatóságok csináltak végre rendet ebben a kérdésben és csak akkor adták ki a télnek, mint kellemetlen idegennek, a beutazási engedélyt, amikor erre az örökérvényes rend érdekében már föltétlenül szükség volt. Ennek a kulissza titkait majd az utókor oknyomozó történelemtudósai döntik el, mi egyelőre csak az adott helyzettel számíthatunk: az idei tél végérvényesen beköszöntött. Már néhány nap óta üzengett az öreg tél, mára azután teljes kísérletével, hóval, jéggel és fagygal tartotta ünnepléses bevonulását Kolozsvárra.

Hogy az eseményekről hűségeen számolhassunk be, meg kell említenünk, a város közönsége vegyes eredménnyel fogadta az ünnepléses bevonulást. A mükedvelő csillagászok, akiknek rengeteg tudományos gondot okozott a tél hosszú elmaradása, eleinte elégedetten nézték — az ablakon keresztül — a havas háztetőket, a zuzmarás fákat és a keményre fagyott pocsolókat, majd tüzetes vizsgálat alá vették a hőmérőt.

— All right — mondották — mintha legalább is ők csinálták volna a telet.

Egy zsidósors

(68)

Regény. Dán nyelven írta Méir Ááron Goldschmidt

— Csak egyes rövid megjegyzések éppen olyan rövid feleletek törték meg olykor a csendet. Végre is Léwy azt mondta:

— Ugyan látom jól, hogy alkalmatlan vagyok magának. De látogatásom célja szolgáljon mentességül. Van egy igen súlyos esetem és a kezelést nem merem saját szakállamra és egyedül vállalni. Most tehát önnek szerencséje van általam konzultálni.

— Miféle betegségről van szó? kérdezte Jákob.

— A dolog röviden következő: volt egy páciensem, aki rekedésben szenvedett. Hát rendelttem neki a szokott orvosságból, a szokott adagokban. No már mostan ez az ember az egész füveg medicinát egyszerre kiitta, minek következtében rettenetes kólikát kapott.

— És ilyen dologért hoztam ön tanácsért? — kiáltott Jákob és nagy kacagásba tört ki, — tehát efelől adjam le az én tudományos véleményemet!

— Igen, mert „ez az ember te vagy óh király!” — amint Náthán próféta mondotta Dávidnak, — Maga, saját maga a páciens!

— En! — horkant föl Bendixen, — megbolondult maga Léwy?

— Igenis, hogy maga! Én egy kávéskánányi keresztényeket rendeltem magának, beveendő minden másodnapon és maga leszopta az egész üveget.

— És ezt a sófi¹⁾ hasonlatot, — kiáltott Jákob csaknem magán kívül, — meri maga alkalmazni...

Száján elhalt a szó, nem merté szerelme-

¹⁾ Rongy.

De hamar megváltozott a helyzet. A természet rendellenessége miatt aggodó tudományos gondok helyét (natura horret vacuum) más prózaibb gondok foglalták el.

Fa, télkabát, melegruha, szőrmobunda és a tél többi örömei kaotikus táncot jártak az előbb még elégedett mükedvelő csillagászok fejében és alaposan lehűtötték tudományos diadalukat.

— Várható volna még egy kicsit a tél — morfondiroztak önmagukkal meghasonulva.

Minthogy irva van, ha egyazon dologból valakinek kára van, másvalakinek haszna kell legyen, ellátogattunk tehát azokra a helyekre, ahol csak örülnek a télnek.

(Ötmillió lejt takarított meg Kolozsvár)

A tüzfakereskedő kellemesen befűtött irodahelyiségben fogadott. Ceremóniás udvariassággal üdvözölt, látszik, hogy mostanában ritkán kilincseltek nála rendelők.

— Mennyi fát parancsol? — kérdezte nyílt szívé buzgósággal.

Amikor meghallotta, hogy interjuert járok, egyszerre begombolkozott és óvatos lett.

— Hát kérem, — kezdte — egyelőre nem lehet tudni semmit, a forgalom nagyon gyenge.

Majd minden átmenet nélkül hirtelen sírni kezdett. Ugy látszik titkos adóspíclit sejtett bennem.

— Tudja uram — mondotta — mennyi pénzt húzott ki a fakereskedők zsebéből a szép idő. Ötmillió lejt. Több mint ezer vagon fával adtunk el kevesebbet, mint amennyire számítottunk. Önök gondatlanul sétáltak a napsütésben, de mi tönkre megyünk. Önök ötmillió lejt takarítottak meg rajtunk.

Meghökkentem, reflexszerűen a zsebem felé tapogattam, de egyetlen banit sem találtam benne a megspórolt ötmillióból. Jőszíven vigasztalni kezdtem:

— Ezt az időt egyenesen önöknek teremtették. Különbben is azért jöttem, hogy a faüzlet várható javulásáról informálódjam.

— Kell is, hogy egy kicsit meginduljon az üzleti forgalom, mert már nagyon sokat ráfizettünk. Kora ősszel a legtöbb fakereskedő az egész télre beszerezte tüzfázükségletét, felaprította és elraktározta. Ennek a költségei felemésztették az egész forgótőkét, a felaprított fa legnagyobb része még ma is a raktárakban hever és így már maga a kamatvesztesség is horribilis összeg.

— Szeretném tudni, — kérdeztem — a fá ára milyen változásokon fog keresztül menni.

sének nevét még csak ki se ejteni, amíg az utálatos hasonlat emlékezésében még jelen volt. — Mi jogosítja föl magát...

— Nyugodtan, csak nyugodtan Bendixen! El voltam rá készülve, hogy föl fog igzulni, — szerelmes emberek mindig hevesek szoktak lenni. De gondolja szívesen meg, hogy egy jóbarát az aki beszél magához és hogy nem a saját érdekében, hanem a maga jóvoltáért. Ha elég okosnak érzi magát és beavatkozását nem kívánja tovább tünni, mivelhogy vonzalmával ellentétben van, hát csak egy szót szóljon, — én azonnal megyek.

Jákobnak nem volt bátorsága ezt a szót kimondani. Léwy folytatta:

— Talán kissé kínos hasonlatot használtam, — de az nem árt. Talán éppen meg van annak a jó oldala is, ha a durva materiális valóságot az ideális képek és álmódosítások mellé állítjuk. Legyen okos — és ne akarjon tovább egy kedves arcoeska rajongója lenni. Egész világ tud már felőle, hogy napról-napra ott van Fangeléknál és hogy szerelmes gyöttrődéseivel maga-magát teszi bolonddá.

Jákobnak lelke vonaglott szégyenében és alig tudta kimondani a szavakat:

— Ó mondotta-e, hogy nevetségessé teszem magam?

Most aztán Léwy volt az, akinek nem volt szíve hogy következetes maradjon és hogy a célt az igazság rovására is megközelíteni igyekezzen. Jólelkűen válaszolta:

— Arról egy szót se szóltam. Én csak azt mondtam, hogyan képzelem el a dolgok állapotát.

De ezzel a kijelentéssel Léwy újra elvesztette minden eddig nyert talajt lába alól. Nem számított azzal, hogy a szerelmes más itéletet

— Természetesen emelkedni fog — volt a sértődött válasz. — Hiszen tudja, hogy télen a kitermelés és feldolgozás költségei magasabbak.

— Szóval a jövő télén drágább lesz a fa?

— Miért? — kérdezte megütődve.

— Hiszen öt perccel ezelőtt mondotta, hogy az ezidei télre szükséges fa mennyiséget már korán ősszel feldolgozták.

Informátorom rosszalólag csóváltja a fejét:

— Hát nem vétek még megvenni is hatvanöt lejjel egy mázsa aprított, házhoz szállított elsőosztályú hántott tűzfát...

(Kolozsváron nem vásárolnak se bundát, se télkabátot)

A szőrmekereskedő, aki százezreket érő bundák között trónol, még lemondóbb közlegyintéssel fogad.

— Kolozsváron — kezdte szigorú hangon — az emberek egyáltalában nem akarnak prémekért és szőrmebundákért fizetni.

— Ebben igazza lehet, de az igazat megvalva, nem tudok olyan törvényről, amely erőszakos bundavásárlásra kötelezhetné a békés állampolgárt.

— Ki mondta, hogy vásároljanak? Én csak azt mondtam, hogy nem akarnak érte fizetni. Nagyon sokan még ősszel megrendelték a bundákat, de mert látták, szép és enyhe az idő és el lehet lenni ezen a télen bunda nélkül is, nem fizették ki az árát. Már most mit csináljunk, kérem?

Bevallottam, hogy nem tudok tanácsot adni. Azután megkérdeztem, mit vár a beállott hidegtől.

— Alapjában véve nekünk nagyon is mindegy, — felelte öntelen — ha egy-két kuncsaft nem is vásárol az idén bundát. Mit számít az nekünk? Az igazi urihölgy, ha bunda a téli divat, bundát hord akkor is, ha decemberben történetesen százfokos a meleg. Éppen ezért ne is várják, — tette hozzá fenyegetőleg — hogy az idén a rövidebb tél miatt olcsóbb lesz a bunda.

A szűcstől a szabóhoz mentem. Ő volt a legszomorúbb.

— Ugy látszik, azt hitték az emberek, — kezdte szemrehányóan — hogy az idén nem is lesz tél. Legalábbis nagyon kevés télkabátot csináltam. Fáj a szívem amikor látom, hogy az emberek mennyire nem ügyelnek az egészségükre és könnyelműen felöltöben járnak ebben a hidegben. Legjobb lenne, ha megírja az újságban: önmaga ellen vét, aki még most sem csináltat télkabátot. Legutóljára a zálogházba nyitottam be:

— Jónapot, — fogad barátságos régi ismerősöm a zálogház tulajdonos. János, — szól aztán hátra — adja ki a szerkesztő ur télkabátját, a feketejét, amelyik már négy hónapja itt van.

— Alázsolgája. (j. f.)

el nem ösmer, csak a szerelmeséét, — hogy az egész többi világ teljesen közömbös, hogy úgy mondjuk, nem is létezik számára. Jákob újra föllelegzett, sőt csak most gyürkőzött igazán neki, hogy fölvegye Léwyvel a küzdelmet. Azt kérdezte:

— Mi kifogása van az ellen a kislány ellen?

— A kislány ellen? — Semmi! Meg vagyok győződve róla, hogy a kislány egészen pompás kislány — egy keresztény ember számára.

— De hogyha mégis csak szeret engem, mindamellet, hogy zsidó vagyok?

— Azt nem teheti! Legalább is lehetetlen, hogy feleségül menjen magához.

— Kérem önt Léwy, ne sértse meg azt a hölgyet akiről beszélünk azzal, hogy föltételezi róla, hogy szerelme tudna belém lenni anélkül, hogy feleségül akarna hozzám jönni.

— Nem akarhat, nem teheti meg, éppen olyan kevésbé, mint ahogyan egy Brahmin-lány, nem lehet egy Paria felesége²⁾. Vagy talán mégis, a lány lehet, — de a férfi nem teheti. Mert milyen házasság volna az, melyben az asszony magosabbrendűnek tudja, mint a férfi?

— A szerelem megszüntet minden különbséget!

— Igen, — ha valami pusztában laknék, ha a Bramin-lánynak senki rokona nem volna, senki barátja, senki ösmerőse, akik úgy érzik hogy becsületük piszkolódik el, ha egy Parianak nyújtják kezüket. Ne felejtse el barátom, hogy az ember nemcsak a lányjal házasondik össze, hanem egész társadalmi körével, — vagy legalább is a lány egész családjával.

²⁾ Hindu szekták.

(Folyt. köv.)

Dick Jakab és Fia cégnél ma este fél 6 órától nyitva !!

A bécsi mér
vel keresik
rúbak.

(Bécs,
járd.) Vuk
sok három
életét ált.

Jelenl
oszták áll
tudja vezet
a szerzők e
lok és balla
kóbrankovic
mozottja. M
jntolt. Bril
kodásra, de
han szorgal
tea volt a
kapott a be
kakat vezet
telégia rejte
gátlásszony
nőgorához, I

— H
gy a herc
hatta magá
vétetni mag
arat azonban
Mica herce
dott. Lelep
az öreg ur
ban mégis
két évi sah

A böt
tenőt talá
könyvkeres
Stülpnagel
igen hálás
Stülpnagel
kisasszony
esu, rózsásat
zsugori, vias
lica hűségge
heteégének
magához ve
emberke a
dözte szerel
herceghissas
életvezető é

— M
Stülpn
és zsugori,
akart házast
mót mérget
család étele
Stülpnagel
ésével prób
Másté
akit most a
asszony mög
három és té

Vukov
nősség mag
a cellában
tartózkodott
gatta. Az é
Nem tud en
Igazságtalan
sértést hár
hogy a mér
bíróság nem
nem akarja
díktjére, ak
tal okozott
hangulat ne
lica reméli,
sikerülni fo

A véd
igazgatója S
kívül meleg
nasmódot, a

Hogy
pör, mutatja
gyalások ut
gyok, külf
tagjai, tekin
itelt részére
az összegeke
zal az indok
rendezett an
vél között v
irást kért az

EGESZ I
ZONGO

melkedni fog — volt a n tudja, hogy télen a költségei magasabbak. len drágább lesz a fa? ezte megütödvé. el ez előtt mondotta, hogy amennyiséget már korán

olag csóválja a fejét: még megvenni is hatvanöt házhoz szállított elsősz-

szváron nem vásárolnak bundát, se télikabátot) aki százezeret érő bunda-nondóbb kézlgyintéssel kezdte szigorú hangon — nem akarnak prémekért

het, de az igazat meg-törvényről, amely erő-lezhetné a békés állam-

vásároljanak? Én csak karnak érte fizetni. Na-egrendelték a bundákat, nye az idő és el lehet nélkül is, nem fizették csináljunk, kérem? em tudok tanácsot adni. vár a beállott hidegtől. nekünk nagyon is mind- ha egy-két kuncsaft bundát. Mit számít az r, ha bunda a téli divat, decemberben története- pen ezért ne is várják, g — hogy az idén a lesz a bunda. Ó volt a z mentem. Ó volt a

hitték az emberek, — hogy az idén nem is on kevés télikabátot osi- tor látom, hogy az em- nek az egészségükre és nak ebben a hidegben. az újságban: önmaga em csináltat télikabátot. ázba nyitottam be: d barátsággal régi ismer- sztó ur télikabátját, azt gy hónapja itt van.

(j. f.) erelmességét, — hogy az közömbös, hogy ugy számára. Jákob újra ost gyürkőzött igazán éwyvel a küzdelmet.

n az ellen a kislány

? — Semmi! Meg va- gy a kislány egészen résztény ember számára. zis csak szeret engem, g vagyok?

Legalább is lehetet- en magához. y, ne sértse meg azt a azzal, hogy föltételezi a belém lenni anélkül, ozzám jönni.

an em teheti meg, éppen ran egy Brahmin-lány, elesége?). Vagy talán de a férfi nem teheti. volna az, melyben az ek tudja, mint a férfi?

egszintet minden kü- ami pusztában laknék, aki rokona nem volna, erőse, akik úgy érzik dik el, ha egy Par- á felejtse el barátom, a lánnyal házasságk almi körével, — vagy családjával.

öv.)

nyitva !!

Vukobrankovics Milica

A bécsi méregkeverő herceg-
nével keresik fel. Pénzsegélyt kínálnak fel a herceg-
nének. Egy grafológus kéziratot kért tőle

(Bécs, december 21. Az Uj Kelet tudósító-
jától.) Vukobrankovics Milica, akit a bécsi esküdt-
ségi három és fél esztendőre elítélt, igen kalandos
életet élt.
Jelenleg 29 éves. Parализisben korán elhunyt
asztrák államhivatalnok félárva. Öseit azonban le-
tudja vezetni Vukobrankovics vajdái, akit később
a szerbök elűzték és akinek emlékét szerb népdá-
lok és balladák még ma is átközzák. Tehát Vu-
kobrankovics Milica fejedelmi család egyenes leszá-
rása. Milica 13 esztendő korában árvaságra
maradt. Braiben fejedelmi vér folyt, nemcsak ural-
kodásra, de önralkodásra képes. Milica árvaságá-
ban szorgalmasan tanult és mire felferdült, kezé-
ben volt a polgári iskolai tanárnöi oklevél. Allást
kapott a hercegisasszony, kicsiny, maszatos leány-
kakat vezetett be a német nyelvtan és a germán mi-
tológia rejtelmibe. Később Milica hercegisasszony
gajdosasszonyként beszegődött az osztrák hercegek
seregéhez. Piffl tanfelügyelőből.

— Ha már nem lehetek hercegisasszony,
gy a hercegek sógornője leszek! — gondol-
hatta magában és a csinos fiatal leány el akarta
véteni magát a hatvanéves öreg úrral. Az öreg
arról azonban nem engedte nőülai családjá, ezért
Milica hercegisasszony méregkeveréshez folyamo-
dott. Leleplezték, de elhárította magáról a gyanút,
az öreg ur tizenöt esztendősi fiát védolta meg, azon-
ban mégis perbe fogták és a hercegisasszonyra
két évi súlyos börtönt mért ki a bíróság.

A börtönből kiszabadulva sikerült új egzisz-
tenciát találnia. Stülpnagel bécsi könyvkiadó és
könyvkereskedő vette maga mellé titkárnőként.
Stülpnagel tudta bűnét, mégis alkalmazta. Milica
igen hálás volt, üzletében legerősebb támasza lett
Stülpnagelnek. Ez két év előtt volt, Milica herce-
gisasszony akkor huszonhét éves volt, magas, kar-
csu, rózsaszaru, üde, okos. Stülpnagel kicsiny, pedáns,
szagori, visszataszító porosz, neki kevés volt, hogy Mi-
lica hűséggel, buzgósággal, becsületességgel és te-
hetségének teljes latbavetésével hálálta meg, hogy
magához vette. A visszataszító külsejű, kiszáradt
emberke a leány szerelmére áhított. Addig ül-
dözte szerelmével, míg Milica az övé lett. A
hercegisasszonyban azonban ismét feltámadt az
életkedés és sorsa iránti elégedetlenség.

— Miért ne lehessen a felesége?
Stülpnagel urnak azonban két gyermeke van
és szagori, pedáns porosz. A gyermekei miatt sem
akart házasodni. Milica hercegisasszony tehát is-
mét mérgét vásárolt és becsapozta a Stülpnagel-
család ételébe. Elfogatása előtt mindent meggyónt
Stülpnagelnek, aki a mérgezett élelmiszerek elrejté-
sével próbálta őt megmenteni.

Mástél évig volt vizsgálati fogságban Milica,
akit most az esküdtsek elítélt. Milica hercegis-
asszony mögött újra becsukódnak a börtön kapui
három és fél évre...

Vukobrankovics Milica, akinek védője a bü-
nösség megállapítását kifogásolta, még ma is abban
a cellában van, amelyben mint vizsgálati fogoly
tartózkodott. Védője, Krasna dr. tegnap megláto-
gatta. Az elítéltet rettenetes lelkiállapotaon találta.
Nem tud enni és fizikai fájdalmakról panaszkodott.
Igazságtalannak tartja az ítéletet, soha még testi-
értést három és fél évvel nem büntettek. Azt,
hogy a mérgezés súlyosbító körülmény és hogy a
bírósg nem egyszerű testisértséssel állt szemben,
nem akarja elismerni. Hivatkozik az esküdték ver-
diktjére, akik arra a kérdésre, hogy mérgezés ál-
tal okozott emberölés szándéka forog-e fenn, egy-
hangulag nemmel válaszoltak. Vukobrankovics Mi-
lica reméli, hogy ügye kedvező fordulatot kap és
elkerülni fog szabadságát újra visszanyerni.

A védő látogatásánál jelen volt a fogház fő-
igazgatója Schmidt is, akinek a szép fogoly rend-
kívül melegen köszöntte meg azt a humánus bá-
násmodot, amelyben eddig részesült.

Hogy a nyilvánosságot mennyire érdekelte a
pör, mutatják azok a levelek, amelyekkel a tár-
gyalások után a vádlottat felkeresték. Előkelő hől-
yek, külföldiek epagy mint a bécsi társaság
tagjai, tekintélyes összegeket ajánlottak fel az el-
ítélt részére ügyvédje útján, aki azonban ezeket
az összegeket védenca nevében visszautasította a-
z az indoklással, hogy Vukobrankovics Milica
rendezett anyagi körülmények között él. A sok le-
vél között volt egy grafológus levele is, aki kéz-
írást kért az elítéltől.

Kiutasították három nagyvállalat vezetőjét Kolozsvárról

Alkalmatlan idegeneknek minősítették az Adria-biztosító, a Ferraria és egy villanyüzem igazgatóját. Román állampolgár is van a kiutasítottak kö-
zött. Az iparkamara tiltakozó akciója

(Kolozsvár, december 21. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) Minden meggyugtató kijelentés elle-
nére a nemrégiben létesített idegenellenőrző hi-
vatal több olyan végzést hozott, mely nagyon al-
kalmatlan arra, hogy a város nyugalmát megboly-
gassa. Az idegenek ellenőrzéséről szóló törvény,
mely minden államban megvan, kimondja, hogy
mindazokat az idegeneket, akiknek nincs rendes
foglalkozásuk, akik a közbiztonság szempontjából
kifogás alá eshetnek, vagy akiknek nincs olyan
foglalkozásuk, mely hasznos jelent az államra,
ki lehet utasítani az ország területéről.

Ezzel az óvintézkedéssel az állam meg akar szaba-
dulni a csavargóktól, bűntevőktől és a politikailag
gyanus elemektől, akiknek eltávolítását mindenki
helyesli és szükségesnek tagja.

Kolozsváron a nemkívánatos elemek nyugodtan
élnék tovább, ellenben a városi tanács ma kiutasító-
végzést kézbesített a közgazdasági élet három
olyan vezetőjének, akik nemcsak, hogy

semilyen szempontból sem eshetnek ki-
fogás alá,
hanem hiányukat a gazdasági élet s ennek követ-
keztében az állam is megérezné. Épeztört váltott
ki rossz hatást kereskedelmi és ipari körökben
az, hogy a városi tanács nem találta őket olyanok-
nak, akik hasznos foglalkozást űznek. Kiutasító
végzést kapott:

Bató Sándor, az „Adria“ Biztosító Társaság
vezértitkára,
Vajda Sándor, a Ferraria igazgatója és
Szobodka Zoltán mérnök, a Zsigmond és
Társaság villamos-cég társtulajdonosa. Ez a legfélta-
nóbb eset, mert Szobodka már a román impérium
első napjaiban esküt tett és mint a mértékhibe-
lítő hivatal tisztviselője hosszú ideig az állam szol-
gálatában állott, azonkívül tartalékos főhadnagy is
a román hadseregben. Később beltagja lett a Zsig-
mond-féle villanyserelési vállalatnak, mely husz

munkást foglalkoztat a volt Bolyai-utca üzemében.
Ez a cég, mégpedig Szobodka Zoltán vezetésével
több állami és magánbányát szerelt fel villany-
vezetékkel és ugyancsak ő vállalta Balázstalva
villanyvilágítási berendezését.

Bató, az olasz érdekeltségű Riunione Adria-
tica Di Sicurtá kolozsvári expozitúrájának vezér-
titkára magyar állampolgár ugyan, de

belügyminiszterileg jóváhagyott tartóz-
kodási engedélye van,
melyet a városi tanácsnak respektálnia kell.

Vajda Sándor, a harmadik kiutasított, cse-
szlovák állampolgár, de a sziguranca neki is meg-
engedte az ittartózkodást. Egyébként ő az igazga-
tója az Aranyosgyéresen óriási gyárteleppel ren-
delkező Sodronyipari Rézszénytársaság áruosztályá-
nak, a Ferrariának, mely tulajdonrészben román
érdekeltség.

Nyilvánvaló, három ilyen nagyvállalat veze-
tőjéről nem lehet megállapítani, hogy nem űznek
hasznos foglalkozást. Ezen az alapon

az iparkamara akcióit indította a méltány-
talan kiutasítások ellen,

melyek nemcsak a lakosság nyugalmát, de a gaz-
dasági élet zavartalan menetét is veszélyeztetik.
A kamara képviselőiben dr. Bereczky Ernő tit-
kár felkereste Popovici rendőrprefektust és kérte,
interveniáljon, hogy a kiutasító végzéseket vissza-
vonják. A prefektus kijelentette, ez nem tartozik
az ő hatáskörébe. A rendőrség csak összeállította
az idegenek ellenőrző törvény alapján azoknak a
kolozsvári lakosoknak a névsorát, akik idegenek,
annak a megállapítása azonban, hogy hasznos
foglalkozása van-e valakinek vagy sem, már a
városi tanács joga. Tekintettel azonban arra, hogy
a város nem másíthatja meg saját határozatait, a
kamara Muresan prefektushoz fog jogorvoslatért
folyamodni.

Visszavonta-e Tancred Constantinescu ígérését?

Mi lesz az uszoratörvény sorsa. Még tisztázatlan, mi történt az uszora-
bizottság legutóbbi ülésén. Kereskedők nyilatkozata

(Kolozsvár, december 21. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Alig két hete, hogy a Sfatul Negustor-
esc bukaresti országos kongresszusa lezajlott, ame-
lyen olyan kiváló egyéniségek mint P. Niculescu
Rietz, Bukarest polgármesterhelyettese, C. Bacal-
basa, az országos hírű publicista, Jean Luca Nicu-
lescu volt kereskedelemügyi miniszter, Mirca mér-
nök, a nagyiparosok elnöke felzólásai alapján ál-
lást foglaltak Románia kereskedői a Legoa Speculei
az uszoratörvény ellen. A második napon — mint
erről annak idején részletesen beszámoltunk — meg-
jelent Tancred Constantinescu kereskedelemügyi
miniszter, aki a leghatározottabban kijelentette,
hogy maga sem hive az uszoratörvénynek és amint
módjában lesz, annak eltörlését fogja indítványozni.
Megdöbbenő meglepetésként hatott a ko-
lozsvári kereskedővilágra az a hír, hogy a minisz-
ter az uszorabizottság legutolsó ülésén a leghatá-
rozottabban kijelentette, hogy egyáltalán nem
gondol az uszoratörvény megszüntetésére, még
módosítását sem fogja indítványozni.

Munkatársunk felkeresett néhány kereskedőt,
akiknek nyilatkozata hű tükrö annak a felfogásnak,
ami kereskedő körökben uralkodik.

Somogyi Miksa, aki a kolozsvári Sfatul fő-
titkára, a következőket mondotta:

Ülést tartott-e az uszorabizottság?

— Véleményem szerint ez a hír, amely az
uszorabizottság üléséről szól, kacsa. Nem hiszem,
hogy a bizottság tényleg ülést tartott volna, hi-
szén annak kolozsvári tagjai meghívót sem kaptak,
de legfőképpen nem hiszem el a miniszter állító-
lagos nyilatkozatát. Nem tartom valószínűnek,
hogy a kereskedelemügyi miniszter, amikor a kon-
gresszuson a leghatározottabban megígérte valamit,
nem is két hétre rá azt kerekén visszavonja és
annak ellenkezője mellett foglal állást. Elnökünk
Eviau doktor a napokban utazik Bukarestbe, az ő
visszatérte után foglalhatunk csak állást ebben a
kérdésben.

Az uszoratörvény hibája

Horosz Ignác kereskedő így nyilatkozott:
Az uszoratörvény a legnagyobb akadálya a
kereskedelem természetes fejlődésének. Nem gátolja

meg az árak emelkedését, sőt éppen az elsődendü
közszükségleti cikkek árát emeli. A törvény har-
mincszázalékos hasznót engedélyez a kereskedőnek.
Mi a közszükségleti cikkek, az én szakmámban
például a vászon, nem akarunk harmincszázalékot
keresni, azonban a selyemárukon megkereshetnénk
jogosan a negyven százalékot, amiáltal a közszük-
ségleti cikkek nem lenne a harminc százalék
elérésére szükségünk. Nem hiszem, hogy ezeket a
körülményeket ne mérlegelné a miniszter, mielőtt
véglegesen elfoglalná azt az álláspontot, amit az-
után érvényre juttatva eldönti ezt a kérdést.

Nem elég az ígérlet...

Rózsa Mór ezeket válaszolta kérdezőskö-
désünkre:

— A legnagyobb csodálkozással értesültünk
arról, amiket a miniszter ur mondott azok után a
meggyugtató kijelentések után, amelyeket a Sfatul
kongresszusán hallottunk. A mai közállapotok, a
mai üzletmenet és a dühöngő bankuzsora mellett
csak a legnagyobb elkéseredés hangján szólhatnak
az ország kereskedői, amikor az uszoratörvényről
és egyéb, a kereskedelmet súlyosan gátló intézke-
désről kell beszélni. Kívánjuk, hogy most már az
ország minden kereskedője összefogjon és minden
gazdasági tényező erőteljes akcióba kezdjen. Semmi
szükség nincs az uszoratörvényre, hiszen a gazda-
sági viszonyok kényszerítik a kereskedőt, hogy
árúját a legminimálisabb haszon mellett igyekezzék
elhelyezni. A haszon percentjét a legbiztosabban
a kereslet és a kínálat egymáshoz való viszonya
szabályozza. Minden behozatal megakadt, egyrészt
mert a legutóbbi események következtében elveszt-
tettük a külföld előtt hitelképességünket, másrészt
mert a pénzkrisis amugyis lehetetlenné teszi, hogy
nagyobb mennyiségű árut hozjunk piacra, amelyet
elhelyezni ugysem tudunk. Hiszünk, hogy az ország
kereskedői most már nem elégszenek meg ígéretek-
kel, hanem elhatározó és komoly cselekedeteket
várnak az ország gazdasági életének érdekében.

Tiszta képet

Illetékes helyen a következő felvilágosítást
kaptuk:

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK ★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

— Azt a bizottságot, amelynek gyűlésén a miniszter azt az állítólagos kijelentést tette, nem szabad összetéveszteni a bizottsággal, amely a Sfatul-kongresszus után alakult a Legea Speculei módosítására. A napokban ülésezett bizottság az a szerv, amelynek véleménye alapján a minisztertanács a törvény végrehajtására vonatkozóan utasításokat adott. Hogy mondta-e a miniszter ezen az ülésen azt, ami a lapokban megjelent, nem tudjuk. Csak akkor alkothatunk véleményt, ha hivatalosan értesülünk a történetekről. A másik bizottságot, amelynek feladata volna az uzoratorvény módosítása, a kormány még nem hívta össze. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a bizottság kilenc tagja közül hat kereskedő, akik már a kongresszuson állást foglaltak az uzoratorvény ellen, úgy hogy a bizottság tárgyalásának eredménye egyáltalában nem lehet kétséges. Különben Evian dr. a napokban Bukarestbe utazik, ha a miniszterelnök tervezett kolozsvári útja elmaradna és hazatérte után tiszta képet alkothatunk majd a Bukarestben történetekről.

Élnek a Marson

a világ legnagyobb csillagvizsgálója, Flammarion Camille a Mars életéről

(Páris, dec. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Flammarion Camille, a világhírű csillagászt meghívták a santiagoi obszervatórium vezető állásába. A chileiek az obszervatóriumot, mely gigászi méreteivel a világ valamennyi obszervatóriuma között első helyen áll, kimondottan abból a célból építették, hogy megfigyeljék a Marsot, ezt a csodálatos bolygót. Mivel a chileiek a Mars-lakók megfigyelésére építették az obszervatóriumot, amelynek óriási teleszkópja építési arányaival egyenesen fantasztikus, az obszervatórium vezetésével Flammariont akarták megbízni, ki a világ elismert legelső Marszakértője.

Élő lények vannak a Marson

Flammarion azonban nem vállalta a chileiek meghívását és elhatározásáról így nyilatkozott egy párisi újságrónak, aki nála érdeklődött:

— A Mars bolygót hatvan éve tanulmányozom. A santiagoi obszervatóriumban nem tanulnék semmi újat róla. Semmi kedvem sincs Chilebe menni. Már sokszor tanácsolták nekem, hogy tegyek világkörüli utat. Néhány év előtt Mac Afee nevű amerikai milliárdos hívott meg magához, hogy próbáljam ki obszervatóriumában a világ legnagyobb teleszkópját, melyet abból a célból épített, hogy megfigyeltesse vele a Marsot, amint elhalad a zenit fölött. Nem megyek világkörüli utra, nem megyek semmi más obszervatóriumba. Juvisy-i obszervatóriumomban oly közelről láttam a Marsot, amint a tudomány mai állása mellett csak lehetséges és következtetéseimet megalkottam évek előtt, noha nem tagadom, hogy még sokat kell tanulnom, míg elmondhatom, hogy tökéletesen ismerem a Marsot.

Ahol tenger van, ott élet is van

— Nincsen semmi kétségem arról, hogy a Marson élő lények vannak, melyek természetesen hozzá idomultak az ottani atmoszferikus viszonyokhoz. Meglehet, hogy az élet evolúciója már oly fejlett élőlényeket produkált a Marson is, melyek még a föld emberéhez közel állanak, vagy vele egyenrangúak. Meglehet, hogy ezek az élőlények adtak már jeleket a földünk felé, melyeket nem vettünk észre és nem adtunk rájuk választ. A legelső távcsövünk 1610-ben készült, azonban a Marsot valójában csak alig ötven év óta ismerjük.

— A Mars atmoszféris viszonyairól meg-

lehetőséget sokat tudunk. Feltétlenül bizonyos, hogy a Marson tengerek vannak, melyek azonban nem nagyon mélyek. Ahol pedig tenger van, ott élet is van, csak az a kérdés, hogy a fejlődés milyen stádiumában. A Marsnak meg van a négy évszaka, csakugy mint a földnek, a télre tavasz, a tavaszra nyár, a nyárra ősz, az őszre tél következik. A Mars időjárása aktivitása sokszor iszonyatos erejű. Hóviharak dühöngnek rajta és óriási esők.

A kisanant hozzájárult a magyar kölcsönhöz

Berekesztették a népszövetség ülészakát. A függőkérdések tárgyalására teljhatalmu bizottságot delegáltak

(Páris, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A népszövetség pénzügyi bizottságának jelentése Magyarország rekonstrukciójának végrehajtási munkájára és a végrehajtás elengedhetetlen feltételeire vonatkozik. Eszerint a cél, melyet el kell érni, az, hogy a valutát stabilizálják, a költségvetési egyensúlyt pedig 1925 június harmincadika előtt helyreállítsák. Az erre vonatkozó jegyzőkönyvek megállapítják a népszövetség ellenőrző tevékenységét is, melynek az újjáépítési program méltányos végrehajtását kell biztosítani. Minden halogatás megelőzésére a népszövetségi tanács saját teljhatalmát egy bizottságra ruházta át, amely Anglia, Franciaország, Olaszország, Románia, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Magyarország egy-egy képviselőjéből áll.

Páris, december 21. A népszövetség tanácsának Magyarország pénzügyi szanálására vonatkozó tárgyalás

kedvező eredményt ért el.

Titulescu a kisanant képviselői nevében kijelentette, hogy elfogadja a megállapodást, ugyanezt közölte Bethlen is kisebb fentartásokkal a részletkérdésekre vonatkozólag. Ezeket fogja a teljhatalmu bizottság tárgyalni.

A döntést megelőzőleg az albizottság tárgyalásain megállapították azokat a pontokat, amelyek tekintetében az ellentétek kiküszöbölődtek és politikai vagy pénzügyi természetűek szerint egy-egy jegyzőkönyvbe foglalták őket. A hátralévő kérdések, melyek tekintetében még nincs egyezés, inkább a két jegyzőkönyvben lefektetett elvek kiegészítéseinek tekinthetők. A bizottságban folyta-

Az Uj Kelet hetilapja és a biblia

Az Uj Kelet hetilapja, amelynek legelső száma a jövő hét péntekén jelenik meg, a könyvek-könyvének, a bibliának a kultuszát is célul tűzte ki. A bibliából kiadandó ősi, harmónikus zsidó szellemet akarja terjeszteni

az Uj Kelet hetilapja.

A zsidóságot a kétezer éves száműzetésében a biblia mentette meg az elpusztulástól és a más népekbe való beolvadástól. Azt a kapcsolatot, amely a biblia népe és a biblia között minden időkben fennállott, még elevenebbé akarja tenni

az Uj Kelet hetilapja

azzal, hogy a költői bibliafordításokat, bibliatanulmányokat és biblikus irodalmat fog közölni hasábjain. Zsidó írókat, zsidó művészeket, zsidó gon-

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Fritz Hensel, Timisoara. Wendet Euch zum Palestine Office of Transylvania (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48).

E. Sándor, Sepsiszentgyörgy. Aktuális tanulmányok csak most kaptuk meg, amikor már nem aktuális. Különben sem használhattuk volna. Lehet valaki jó zsidó, ha nem is ír verset.

W. Á. Székelyhid. Cikke megkésve érkezett s így, sajnos, nem használhatjuk, mert az Uj Kelet eddigi tudósításai során a kongresszusról minden említésreméltó momentumot megírt.

G. Á. Temesvár. Forduljon a Joint erdélyi rész irodájához (Cluj, Strada Filipescu 1.), mely a zsidó árvákról is gondoskodik.

Érdeklődő, Tasnád. Minden gyűlés megtartásához előzetes hatósági engedély szükséges.

D. Izidor, Betlen. Félreértette a rendeletet. Amerikába mindenki kap utlevelet, ha megfelelő iratokkal rendelkezik. Az említett cikkben felsorolt esetek, amikor igazolni kell az utazás célját és egyéb körülményeit, csak olyanokra vonatkoznak, akik soronkívül akarnak kiutazni, nem pedig a rendes évi kvótában.

J. Ede, Cluj. 1. A hiányzó lappéldányokat még megkaphatja a kiadóhivataltól, ha még lesz azokból a számokból, melyekre önnek szüksége

A jövő évben a Mars közel jön a földhöz

A Marsról alkotott tudásunknak fontos dátuma lesz a jövő esztendő. A Mars a jövő éven a Nap körüli elliptikus pályáján érezhetően közel fog jönni a földhöz. Erre a nevezetes pillanatra gondosan fel kell készülnünk s ki kell nyitnunk a szemünket. Remélem, hogy a jövő évben ilyenkor a Marsról megalkotott tudásunk egy fontos lépéssel jut előre.

tott tárgyalások eredményét a népszövetségi tanács elé terjesztették, mely azokat szankcionálta.

A népszövetség tanácsa erre vonatkozólag a következő határozatot hozta: A népszövetségi tanács hozzájárul az első és második jegyzőkönyvhöz és elismeri azokat a kötelezettségeket, melyek a jegyzőkönyvek alapján reárahírnak, melyek a kérdéses jegyzőkönyvek az érdekeltektől kormányok aláírása alapján hatályba lépnek. A tanács továbbá teljhatalmat ad a magyar ügy bizottságának azon döntések meghozatalára, melyek a jegyzőkönyvekben foglalt pénzügyi tervnek a tanács ülésének szünetelése alatt történő kiegészítése és gyakorlati végrehajtása végett szükségesé válnak.

E határozat után lord Robert Cecil emlékedett szövegre és visszapillantást vetett a tárgyalásokra. Továbbá óhaját fejezte ki, hogy az egyenményeket teljes siker koronázza, mint ez az Ausztriára vonatkozó kölcsönegyezményről történt Titulescu román kiküldött kijelentette, hogy

a kisanant elfogadja az egyezményt.

Biztosította egyben a tanácsot, hogy a kisanant a további tárgyalásokon is ugyanaz a megértő szellem fogja vezetni, mint eddig. Gyurits jogszólvá delegátus és Benes csehszlovák külügyminiszter csatlakoztak Titulescu kijelentéséhez: Utánuk gróf Bethlen magyar miniszterelnök beszélt és kijelentette, hogy kormányja a részletekre vonatkozó egyes fentartásokkal elfogadja a politikai és pénzügyi jegyzőkönyveket. Bethlen aztán megköszönte a tanácsban és a bizottságban képviselt hatalmak jóindulatát. Hanotaux francia delegátus felszólalása után a népszövetségi tanács ülészaka véget ért.

dolgozókat mindig művészi munkára ösztönözték a biblia, a zsidó népek ez az élő ősi történelem-könyve. Annak a gondolathalmaznak és művészi munkának, amelyet a biblia tanulmányozása hívott életre, legjavát válogatja ki olvasói részére

az Uj Kelet hetilapja.

A biblia minden időkben szimbóluma volt a zsidóságnak, a hazatérés szimbóluma. Ennek a szimbólumnak az örök igazságát juttatjuk kifejezésre akkor, amikor

az Uj Kelet hetilapja

a biblia szellemében akarja egyengetni a hazatérés útját.

Az Uj Kelet hetilapját az Uj Kelet előfizetői teljesen díjtalannal kapják.

van. 2. A verset sajnos, nem használhatjuk. Még csak nem is biztathatjuk.

B. Samu, Uzhorod. Azokat a kiadványokat, melyek megszereshetők, rendelje meg az itteni „Safrut“ könyvkereskedéstől.

K. Testvérek, Beregszász. A cseh határhoz közel nincs dobozgyár Romániában. Ilyen vállalkozás van a nagyváradi Sonnenfeld Testvérek, Bohózy Antalnak, a kolozsvári egyetem könyvtörőjének, Nagyenyedi Dobozgyár.

P. Izidor, Csikszerecs. Töltésbiztosítással és tollfeszítással Kolozsváron a „Lebeda“ foglalkozik. (Nagyszamos-utca 14)

B. Dávid, Szászmedgyes. Lektorozási zsidó lapot csak egyet ismerünk, a wlnai „Der Hain“, de az ottani nagyobb zsidó centrumokcionista egyesületének címét nem ismerjük, mert a közlekedés hiánya miatt képtelenek vagyunk azokkal összeköttetésbe lépni. Próbálkozzék talán a berlinicionista iroda útján (Sächsischo Strasse 8.) megszerezni a kívánt lapok és az egyesületek címét.

* Dr. Radnay és neje Fényes Janka tanár tanácskölésében (Deák Ferenc-utca 12. sz. Bejárati Minorita-utca) a karácsony szüneti baba és diákkölon december 25-én kezdődik. Órák délután 5—7 ig. Vasárnaponként és karácsony délután ónokon koszoru.

**Aradi
Textilipar Rt.
Arad**

Románia egyik legnagyobb textilgyára

*
Pamutfonoda, szövöde, festöde, fehérítő
kikészítő nyomoda.

*
1500 munkás.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bányai zsidóság napilapja

Feladvány szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félre 320 lei, egész évre 620 lei.

A karácsony előtti vasárnap munkaszünet felfüggesztése. Mint minden esztendőben, emiatt is a karácsonyi vásárlás megkönnyítése céljából, a kereskedelmi és iparkamara a vasárnap munkaszünet felfüggesztését kérte a kereskedelmi minisztériumtól. A minisztérium a kérését áttette a munkügyi minisztériumhoz, amely a kolozsvári kereskedelmi és ipari felügyelőség útján szokta értesíteni döntéséről a kamarát. Minthogy határozat ezideig nem érkezett, a kereskedők a városi tanácsot kérték meg, hogy rendelje el a vasárnap munkaszünet felfüggesztését. A tanács mai ülésén foglalkozott a kérdéssel, de érdemi határozatot nem hozhatott azzal az indoklással, hogy nem hivatalos karácsonyról van szó. A kamara azt hiszi, hogy sürgöny útján a szombati napon még el lehet intézni a munkaszünet felfüggesztését.

Mi lesz a kereskedők kárával? Kereskedőkörökből kapjuk a következő sorokat: „A vasárnap zavargások által okozott károk megtérítése tekintetében nem lehet jóslásokba bocsátkozni, de hogy minden alap megvan a jogszervi kártalanítási követelésekre, az kétségen felül áll. Ha hatósági helyről kétségbe vonják a megtérítés jogosságát, akkor erre csak azt lehet felelni, hogy amennyiben a hatóságok mulasztása megállapítható, a felelősség reájuk, illetve a kormányra hárul. Így volt ez Japánban is, ahol a károkat ezen a jogi alapon térítették meg a kárvallottaknak.“ A kolozsvári kereskedők kárainak hivatalos ellenőrzés mellett történt összeírása már elkészült és ma este viszik Bukarestbe.

A „Bécsi Magyar Ujság“ megszűnése az emigráció likvidálását jelenti? Bécsből jelentik: A „Bécsi Magyar Ujság“ megszűnése alkalmából a bécsi sajtó igen melegen emlékszik meg a „Bécsi Magyar Ujság“ zurnalisztikai értékéről. A lapok között a „Wiener Morgenzeitung“ a hosszabb cikket szentel a „Bécsi Magyar Ujság“nak. Megírja, hogy a „Bécsi Magyar Ujság“ megszűnése igen érzékeny vesztesége a bécsi zurnalistikának, amelynek sok talentummal és újságírói készséggel szerkesztett organuma volt. A „Wiener Morgenzeitung“ egyébként arról az érdekes értesüléséről ad hírt, hogy a „Bécsi Magyar Ujság“ megszűnése a magyarországi liberális politikusok akcióival áll összefüggésben, akik az emigráció gyors likvidálásért harcolnak. Állítólag a magyar kormány az emigráció likvidálását a „Bécsi Magyar Ujság“ megszűnésétől tette függővé. A bécsi emigráns körök most arra várnak, hogy a kormány lehetővé tegye hazatérésüket.

Az új lengyel ércpénzrendszer. Krakóból jelentik: A lengyel pénzügyminisztérium ércpénzrendszer-tervezetét dolgozta ki, melynek alapját a forint fogja képezni. A lengyel forint száz garas. A 100, 20, 10 és 5 forintosokat aranyból, a 2, 1 és félforintosokat ezüstből, a 20 és 10 garasosokat nikkelből, az 5, 2 és 1 garasosokat pedig rézből fogják verni. Az ércpénzrendszer alapegysége az aranyfrankhoz fog hasonlítani.

Megalakult a szilágynagyfalui helyi csoport. A szilágynagyfalui és a környékbeli zsidóság óriási lelkesedéssel megalakította a Zsidó Nemzeti Szövetség ottani helyi csoportját. Az alakuló közgyűlésen a központot Ábrahám Sándor szilágysomlyói mérnök képviselte. Ábrahám Sándor magyarsikerű előadás keretében ismertette azokat az emlékeket, melyek megvalósítását a cionizmus hirdeti. Az új csoport elnökévé Ábrahám Adolfot (Alsóválok), a zsidó törekvések egyik legrégebbi, magyarszerető harcosát választották meg. Alelnök Sachs Henrik (Nagyfalu), ügyvezető alelnök Braunmeier Zsigmond (Gyümölcsényes), titkár Rotschild Jenő (Alsóválok) lett. A jegyzői teendőket Kassovits Jenő, a pénztárosát Silberstein Mór látja el. Nemzeti Alap-bizottság Kara Jenő gyógyszerész-t választották meg. Az alakuló közgyűlés Ábrahám Adolf, az új elnök záró szavaival ért véget, aki Már Jabotinsky hívének vallja magát, feyelmezetten követi a központ utasításait. A megjelentek nevében köszönetet fejezi ki Sachs Henriknek, aki lehetővé tette a közgyűlés megtartását és a megjelenteket vendégül látta.

Közgyűlés elhalasztás. A helybeli ant. ort. hitközség választási bizottsága a f. hó 23-ára egybehívott választói közgyűlést további intézkedésig elhalasztotta.

Egyelőre nem helyezik át a piaci árúkat bódéit. A kolozsvári piaci bódéok ügyében a napokban deputáció járt Bukarestben, hogy a belügyminisztériumot a városi tanács határozatának felfüggesztésére kérje. A küldöttséget Niculescu, a bukaresti Sfatul központi vezértitkára vezette a belügyminisztériumba, ahol megígérték, hogy az ügy aktáit felkérlik, haladéktalanul tanulmány tárgyává teszik és amíg ebben az ügyben döntés nem lesz, addig nem szabad végrehajtani a tanácsnak a bódék áttelepítésére vonatkozó határozatát. A piaci árúkat tehát egyelőre a Széchenyi-téren maradnak.

Nő mint törvényszéki jegyző. Vuics Deszánka végzett jogászt a szabadkai törvényszékhez jegyzővé neveztek ki. Vuics Deszánka az első női törvényszéki jegyző Jugoszláviában.

Primadonnaháború Bécsben. Bécsből jelentik: Éretlen suhanok néhány napon keresztül zajos demonstrációt rendezett a Theater an der Wien kiskapuja előtt, amikor Fritz Massary, az ünnepelet berlini primadonna, aki jelenleg Oskar Strauss „Kleopátra gyöngy“ nek főszerepét kreálja nagy sikerrel, az előadás végétével a színházból távozott. A több estén megismétlődő zajos tüntetésben végre a rendőrség is beleavatkozott, úgy hogy az éretlen suhanok demonstrációikat most már nem merik megismételni. Színházi körökben elterjedt hírek szerint a tüntetés Betty Fischernek, a Theater an der Wien primadonnájának a műve, aki mellőzve érzi magát Massary nagy sikerei folytán és fáj neki az, hogy a közönség vetélytársnőjét esténként olyan példátlan ünneplésben részesíti, amelyben neki még alig volt része.

Békadivat Párisban. Párisból jelentik: A szalonok selyem divánpárnáin, a zongorák, pipereasztalok terítőin, vagy a sarokban álló pálmák hús levelei közt két ökörmagyságu szem mered a nézőre: a békababának, ennek a méternagyságu selyemből készült, pihével kitömött puha és omlás fogású szőnyegnek a szeme. A vidékiek erős idegei nem bírnák el ezt a látványt, az idegesség veszedelme fenyegetne, ha gyanútlan vidéki asszony ezt a szőnyeget váratlanul megpillantaná. Azonban a párisi nők energvált idegeit jól esően megborzongatja a szőnyegnek látása, mely kidülledt hideg szemekkel mered reájuk a zongoráról. A békadivat azonban nemcsak a szalonokban hódít, hanem mindenfelé, ahol a műipar érvényesül.

Nagybankok fuziója. Bukarestből jelentik: A Scout, az A. r. cola és a Banca Generala a Tarii Romaneii előrehaladott fuzió tárgyalásokat folytatnak.

A márka átszámítása. Berlinből jelentik: A márka katasztrófális elértéktelenedésére való tekintettel a német pénzügyminiszter megengedte, hogy a birodalmi markában megállapított értékek átszámításánál a folyószámlakamatokkal kapcsolatos tökekamatadó levonására és kifizetésére, valamint az 1915 szeptember 15-iki rendelet értelmében fizetendő illetékeknek egyelőre az illetéktetés napján érvényes árfolyamot vegyék a számítás alapjául. A kikerekítés felélé történik, tehát 7-20 koronás árfolyam mellett egybillió márka 8 cseh koronával értékelendő. A pénzügyminiszter egyik régebbi rendelete, melyben egymillió márka 25 fillérrel van értékelve, ezáltal megváltozott.

Likvidáció előtt Szerémség legnagyobb bankja. Ujvidékről jelentik: A karlovi „Srpska Fruskagorska Banka“ likvidáció előtt áll és bukása elkerülhetetlen. A bank passzívái már jelentékenyen meghaladják az aktívákat és a bank beszűntette mindennemű kifizetéseit. A bank Karlovcin egy modern és nagy szálloda építését kezdte meg, de mivel a munkások már két hét óta nem kaptak bért, be is szüntették a munkát. A karlovi bank bukásánál érdekelve vannak elsősorban az ujvidéki bankok. A bank bukását az okozta, hogy a vezetősége az utóbbi időben kockázatos spekulációkba bocsátkozott. A fennálló törvényes rendelkezések értelmében a bank vezetőségét fogják felelőségre vonni a lelkiismeretlen spekulációk miatt.

Ford visszalépett az elnöklétségtől. Newyork, december 21. Henry Ford a hírhedt antiszemita autógyáros kijelentette, hogy a mostani helyzetben Coolidge mellett áll és nem gondol arra, hogy az elnökválasztásban ellene forduljon. Republikáns körökben Fordnak ez a nyilatkozata megkönnyebbülést okozott.

Washington, december 21 Ford az ismert milliárdos visszalépett az elnöklétségtől és ki-jelentette, hogy Coolidge elnökségét fogja támogatni.

Slezák Leó operetténekes lesz. Slezák Leó átpártol az operetténekes. A Bürgertheater ajánlatot tett a világhírű kamaranékesnek, hogy vállalja el Lehár Ferenc új operettjének, a Clo-Clo-nak tenorszerpét. Slezák az ajánlat elfogadása felett még nem döntött, ha azonban átpártol az operetténekes, úgy a Staatsoper tenorista nélkül marad.

D'Annunzio szerzetes lesz. Rómából jelentik: D'Annunzio, a hányatott életű, kalandos olasz író életének újabb fejezetéhez érkezett. A volt hadvezér-kormányzó, Duse Eleonorának, a világhírű tragikának volt szerelme, elhatározta, hogy szakít a világi élettel és kolostorba vonul. Ezzel a tervvel a világháború befejezése óta foglalkozik a költő és a legközelebb zarándoktra megy Assisi Szent Ferenc sírházhoz. D'Annunzio különben az év eleje óta visszavonult életet él. Irodalmi munkásságát teljesen abbahagyta, nem keresi a nyilvánosságot, az egész napot meditációkkal tölti és vallásos iratokat olvas.

Politikai vita boxerral. Ujvidékről jelentik: Brankovics Zsivota, a jugoszláv állami alkalmazottak egyesületének elnöke hétfő éjjel bankett után több barátjával együtt betért egy mulatóba. Itt csakhamar politikai vitába keveredett ismeretlen fiatalemberrel, aki hajnalban, amikor hazafelé tartott, megleste az utcán és boxerrel többször fejbeverte, úgy hogy Brankovics eszméletlenül terült el. A járőrök csak reggel akadtak rá és bevitték a kózkórházba, ahol most súlyos fejszélével ápolják.

Halálos szerencsétlenség a kisilvai állomáson. Csütörtökön délután két óra tájban a kisilvai állomáson szerencsétlenség történt. Gerson Ferenc állomásfőnök felügyelt a tolatásra. A rámpa előtt állott, amikor egy tolatóvonat lassan közeledett. Az egyik kocsira fel akart kapaszkodni, megcsuszott, a magas lépcsőre nem sikerült felugornia, a kocsi elkapta és a rámpához szorította. Ez a szortás halálos volt. A vonat háromszor megforgatta és azután ájtultan hagyta a rakodó és a vágányok között. Az állomásfőnök mindkét karját eltörte és azon kívül súlyos belső sérüléseket szenvedett. Miután Gerson otthon magához tért, végrendelkezett. A szerencsétlenség után még két óra hosszát életben volt és csak nem sokkal a halála előtt vesztette el öntudatát és állt be az agónia. Temetése Kolozsváron lesz. A Szamos völgyi vasút igazgatósága saját költségén szállíttatja Kolozsvárra.

Rendőri hírek. Orbán Sándorné Mikes Kelemen-utca 2. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen és abban elmondja, hogy tegnap délután postán pénzt akart küldeni leányainak, egy ismeretlen fiatalembertől ceruzát kért kölcsön és amíg az utalványt kiállította, a fiatalember az asztalra kitett ezer lejjel eltűnt. — Dr. Homu Traian bejelentette a rendőrségen, hogy kocsi, Kóló András ma hajnalban az Árpád-úton lát szalított, a kovácsműhely előtt megállt, hogy egy számlát kérjen és azalatt valaki az utcán hagyott lovát és szekert elhajította. A rendőrség bevezette a nyomozást. — Kardos Béla Erzsébet ut 16. szám alatti lakó kereskedő bejelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes feltörte a padlását és az ottlévő fehérműjét, huszonezer lej értékben, magával vitte.

Barabás II. és Cipcigan az Unireában? A temesvári Unirea olaszországi turájára állítólag magával vitte Barabás II.-t és Cipcigan, a Victoria válogatott játékosait. A hírek szerint a két játékos végleg Temesváron telepedik le. Egyébként az Unirea tegnap délután elutazott olaszországi turájára. A csapat a következő legjobb összeállításban fog szerepelni: Ludwig, Onodi—Kozovits, Steiner—Halmos—Konocsnik, Blagia—Holz—Wetzer—Chambré—Szilágyi. Első mérkőzését a csapat 24-én Bresciában a FC Brescia ellen játsza, 25-én Milanóban a FC Milanese lesz ellenfele. 27-én Novi Liguriban az Unione Sportive Novise csapatával játszik egy mérkőzést, majd január elején St. Pierre D'Arenaban a St. Pierre D'Arenise csapattal mérkőzik.

Gebauer Mariót felfüggesztették. Bukarestből jelentik: A központi bizottság összehívására a Birodal Central felfüggesztette Gebauer Mario labdarúgószakosztályi és Gh. Caracostea rugbyszakosztályi elnököket viselt tisztviselőket. A felfüggesztés az alapszabályok 12. §-a alapján történt, mely kimondja, hogy az FSSR ellen irányuló működés kizárással sújtandó. Nevezettek ugyanis a vezetők annak a szeparatista mozgalomnak, mely az egyes sportágakat független központokban akarja tömöríteni.

Külföldi árktól ünnepegekkel nagy karácsonyi vásárt rendezt a szászalék áruháznál Nagy-Biró női- és férfidivatruháza Désen.

Ha jó világítást akar, ne sajnálja a költséget

OSRAM NITRA

OSRAM
felirást kell avillanykörte látnunk

RÓTH cipész

GLUJ,
Str. St. O. Iosit

volt Szép-utca

Ha művészi kivitelű

fa **butort, zongorát**

akar venni, ne Marosvásárhelyre és teki utis sajnálja az utat meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt sztalosok furnírszükségeiteket legolcsóbban itt szerzhetik be

— Mit hozzon az angyal Kun Mátyástól, Cal. Victoriei 2. ?

— Apukának „Unicum“ önbortváltót!

Max Brotmann Bukarest,

Str. Apolodor 33. külön osztályt létesített és elvállalja a kereskedelem és ipar körébe vágó érdekek képviselését, bankoknál, központi szerveknél, autósításoknál stb. stb.

Ön ezzel megtakarítja a Bukarestbe való utazás idejét és költségeit.

Referenciák: Bukarest összes nagybankjai.

Meglepő olcsó árak!
December 1-től dec. 15-ig
15% engedmény!

HA

Meglepő olcsó árak!
December 1-től dec. 15-ig
15% engedmény!

jó, olcsó, szép és praktikus karácsonyi ajándékot akar venni, úgy vásároljon

Heliosnál, Főtér 7.

Mindennemű kötöttáru, kabát, jumper, női és férfi mellény, női és gyermekruhák, sálak, sapkák stb. Az előirt gyári árakból

15% engedmény

Győződjön meg személyesen a leszállított árakról

Oval- és blondellkeretek nagy választékban

Nagy szállítmány ROSENTHAL

Képkerekezést huszonnégy óra alatt készítenek

étkészlet, vendéglői felszerelés, üvegkészlet érkezett raktárra

Tányér, duplaerős, mély vagy lapos, 16.— lej

1 literes borosüveget gyári áron alul szállítok

Teáscsésze, angol forma hozzávaló kis tányérral 20.— lej

Tányér, duplaerős, csemege, 12.— lej

Feketekávés csésze hozzávaló kis tányérral 18.— lej

FISCHER

Főüzlet: Cluj
Telefon 10—02

Cluj, Piața Unirei 13. szám

Fiók: Tg.-Murăș
Telefon 2—97

ó
tást
ne
ja a
éget

cipő a legjobb!

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

★ **Románia legnagyobb textilgyára Arad** ★

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára
SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

Gyermekjáték, gyermekkocsik, diszmuárak
teljes kiárúsítása

Minden vevő
10% kedvezményben
részesül. Kiskereske-
dőknek nagyobb vétel-
nél nagyobb ár-
kedvezmény

Eisenstädter Fülöp és Társa

v. Lakatos-Áruházban

CLUJ

Strada Regina Maria
(v. Deák Ferenc-
utca) 13. szám
alatt

Hamburg—Amerika Linie

Romániai vezérképviselő:

LÁZÁR H. LAZAROVITZ

Timișoara, I., Strada Mercy No. 2.

Távíratok: Lazarovitz

Telefonszám: 16—58.

Hamburg—Amerika Linie:

Hamburg—Newyork
Hamburg—Baltimore
Hamburg—Boston
Hamburg—Philadelphia
Hamburg—Norfolk
Hamburg—Brazília
Hamburg—La Plata
kapcsolatban az United American Lines-al.
Hamburg—Pacific part az American Hawaiian Steamship Co. gőzszélvel.
Hamburg—Levante kapcsolatban a Nemet Levante Linie-vel.
Hamburg—Áfrika
kapcsolatban a Woermann Linie A. G. a német Ostafrika Linie A. G. és a Hamburg-Bremer Ostafrika Linie A.-G.-vel.
Hamburg—Keletázsia
kapcsolatban a Norddeutscher Lloyd, Alfred Holt & Co. The Ellermann & Brücknell Steamship Co. Ltd.-el.

Hamburg—Délamerika
Hamburg—Kuba—Mexiko
Hamburg—Nyugatindia és nyugati part
Hamburg—Szent Pétervár
Hamburg—Riga
Északtengeri szolgálat
Kelettengeri szolgálat
Hamburg—Rajnavonal.

Utazási iroda.
Vasúti jegyek. Hálókocsijegyek
Podgyászbiztosítás
Hajójegyek minden tengerentúli kikötőbe.
Felvilágosítást díjmentesen adnak főkéjaim:

Bukarest, Calea Griviței 183.
Görnovitz, Rathausstrasse 9.
Segesvá, Piața Unirei 34.
Arad, Bohus-palota.

Távíratok: Lazarovitz

ERSTKLASSIGEN

**Messing,
Metall- und
Phosphor-
Bronz-Guss**

liefert

"TRANSYLVANIA"

Armaturen- und Maschinenfabrik AG.

Târgu-Mureș

**Nagy
karácsonyi
vásár**

**Szabó
Jenő**

női divatáruházában

Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.

- Jó mosó tenniszflanell . . . 29 lei
- Csikos ruhaflanell . . . 33 lei
- Mintás szövet 39 lei
- Jóminőségű mosókroton . 39 lei
- Mintás mosóbársony . . 106 lei
- Duplaszéles ruhaszövet . 78 lei
- 140 cm. széles szövet . . 135 lei
- 140 cm. férfi ruhaszövet 196 lei
- Velourszövet kabátra . . 250 lei
- Francia zefir férfiingre . 45 lei
- Fehérneműre való mosott sifon 31 lei
- Duplaszéles mintás se-lyemliberti 138 lei
- Fekete kabátplüss 450-től 1100-ig
- Kabátplüss szürke, barna és fekete 530 lei
- Foulardselyem ruhára . 250 lei

**Nagy
maradék
vásár**

Mélyen leszállított árak!

FABRICA IOSEF FLORENZ

MÉRLEG-, SULY- ÉS FÉMÁRUGYÁR ORADEA-MARE, STRADA GILANYI 6

SÜRGÖNYCÍM JOFLOR ORADEA-MARE
TELEFONSZÁM INTERURBAN 15-71

Gyárt és raktárról azonnal szállít mindennemű mérlegeket, réz- és vassúlyokat. Elvállaljuk mindennemű mérlegek és súlyok javítását és hitelesítését. Nagyobb mérlegek javítását vidéken is eszközöljük

olcsó árak!
-tól dec. 15-ig
gedmény!

roljon

ak, sapkák stb.
engedmény

onnég óra

szlet

angol forma
kis lánnyárral
— lej

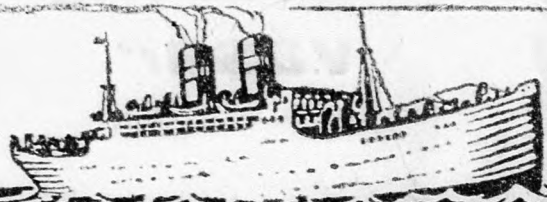
avés csésze
kis lánnyárral
— lej

Murás

—97

Első Erdélyrészi ÉkszerárugyárCluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 ★ Sürgöncim: Juvaere, Cluj**Ékszerárugyártás, nagykereskedés****Fogászati arany és forrasztó** ★ **Arany, ezüst és platnabeváltás**

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárusítóknak!**FABRE LINE**

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța

direkt

Newyork**Constanța-Jaffa-Marseille****Constanța tranzit Canada****Constanța-Délamerika**

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet

„Sarnia“ Pasagiul Comoedia, Bukarest

és a „Reclama“ Cluj

Telefon: 10-25.

Sürgöncim: Mártonffypelz

Mártonffy Testvérek szücsök

szücsáruháza Cluj, Piața Unirii 20.

Legujabb szörmeárúk állandóan raktáron!

Szörmebundák, sportkabátok, boák, etolok nagy választékban

Állandó szörmekiállítás!

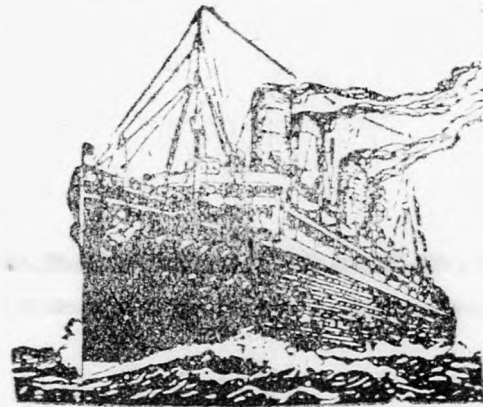
Mindennemű prémőrök, feldolgozott szörmeárúk nagyban és kicsinyben.

Engros

Endetai

NORDDEUTSCHER-LLOYD ★ F. MISSLER

Rador 384

**Bréma-
Amerika****Bréma-
Amerika**

Az utazást teljesen újjáépített hajóinkkal tesszük lehetővé, melyeken a harmadosztály is elegánsan berendezett kabinokból áll 2 és 4 személy számára. Elsőrangú német konyha. — A hajókon magyarul és németül beszélnek. Díjtalan tájékoztatás!

A NORDDEUTSCHER-LLOYD nagyromániai vezérképviselése:

Bucuresti, Calea Grivitei 130.

Bejárat a Pelian-utca sarkán [Bratu-szálloda alatt] és ennek fiókjai:

Oradea-Mare, Bulevardul Regele Ferdinand 4.

Telefonszámok: 8-26, 9-88

[A hivatalos jegyirodában] Tel

Sürgöncim: Menetjegyiroda

Ugyanott vasúti jegyek kiadása úgy a bel-, mint a külföldre.

Timisoara

„Korona Szálloda“, a vasúttal szemben

Minden felvilágosítás díjtalan

Gernăuți

Kochanovskig, 3., Botinaneanu-házban

Félig ingyen!**Női kabátok
és férfiruhák**Női kabát jóminőségű szövettel Lei . . . 1350.—
Női kabát biberettel 1600.—
Plüss-bunda 2900.—
Férfi raglán gyapju-double 1800.—
Teljes férfiföltöny 1300.—
Ezenkívül gyönyörű modellek állandóan raktáron**Calea Regele Ferdinand 34.**

(volt Ferencz József-ut)

az Uránia-Mozgóval szemben

A Tordai Sörgyár Rt.**GLORIA DUPLA
MALÁTA TÁPSÖR**különlegességét
forgalomba
hozta**„ASTRA“ festékgyár Cluj**

Strada Regina Maria 25 :: Telefonszám 241

Gyártmányok: Okker, satinober, fekete és falzöldek minden árnyalatban és elsőrendű minőségben

KÖZGAZDASÁG

A tojásexport. A beszűntetett tojáskivitel következtében leginkább a dániai és jugoszláviai áru helyezkedik el azokban az államokban, amelyek e cikkből importra kényszerülnek. A jugoszláviai nagy baromfi és tojásexportőröknek Bécsben és Prágában állandó megbízottaik vannak, akik a jugoszláv tojást és baromfit ezeken a piacokon elhelyezik. A magyarországi tojáspiacról ezeket jelentik: A karácsonyi ünnepek előtt megélnék a kereslet, úgy hogy a budapesti piacon a tojás kiskereskedelmi ára 750 koronáról 900 koronára szökött föl. A fővárosban elég nagy készletek vannak és az új termelésig nem igen lesz tojáshiány. Ünnepek után ismét nagyobb felhozatalra számítanak és ezzel együtt az árak csökkenésére is. A magyarországi tojásexport most szűnhet. A magyar tojáskereskedelem kizorult egyik legjobb külföldi piacáról, Angliából, ahová váratlanul orosz tojásszállítmányokat hoztak. A többi külföldi piacon a magyar tojásexportőrök nem bírják a versenyt az egyéb államok árujával, különösen Jugoszláviával és Bulgáriával. A magyar tojásexportőrök ezidén körülbelül 30.000 láda tojást exportáltak és ennek megfelelő felemennyiséget adtak át a fővárosnak: darabonként 20 koronájával. A fővárosnak négy milliárd korona haszna volt az idei tojásexportból. A magyarországi exportot, mely a jugoszláviai exportnak egyharmadát sem teszi, hátráltatja, hogy a Devizaközpont túlmagasan értékeli az exportárut és az árakat garantálhatja, az exportbetéti valuta egyharmadát az előirt árfolyamokon be kell szolgáltatni és végül az, hogy a főváros az amugyis potom áron átvett exportleadás ellenértékét késedelmesen fizeti.

A mai valutapiac

A lej ma Zürichben 2-95-tel jegyezték, Páris tizzel, ami némi visszaesést jelent a tegnapi árral szemben. Gyenge forgalom mellett a szokottnál valamivel drágábbak voltak a devizák. Az árak a következők: osztrák korona 360—362, belső magyar korona 168—170, cseh korona 570—573, francia frank 10-10—10-15, svájci frank 34-10—34-15, dollár 195-5—196, font sterling 854—858, olasz lira 8-50—8-55, dinár 2-30—2-40.

Valutapiac december 21-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1010, London 584, Newyork 195, Róma 850, Zürich 34-19, Prága 570, Bécs 28, Budapest 100, Varsó 60.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740, márka —, leva 135, török lira 107, font sterling 855, francia frank 10-60, svájci frank 35-00, olasz lira 880, drachma 365, dinár 215, dollár 197, lengyel márka 60, osztr. korona 28, magyar korona 65, cseh korona 565.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Newyork 573-75—573-75, London 2502—2502-5, Páris 29-67-5—29-62-5, Milano 2480—2483-75, Prága 1680—1680, Budapest 302-5—302-5, Belgrád 650—650, Bukarest 295—293, Varsó —, Bécs 80-75—80-75, Berlin 132-5—135.

Cukrázok és pincérek együttes oktatása. A kolozsvári vendéglős ipartestület elhatározta, hogy a cukrászdi tanoncok elméleti oktatását egyesíteni fogja a pincértanoncokéval. E célból az ipartestület felkérte a cukrászokat, hogy tanoncikat kérjék vissza a különböző tanonciskolákból és irányítsák őket a szakmai tanonciskolába. A vendéglős ipartestület mostanában erősen foglalkozik a cukrászok megszervezésével.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat délután: Iglói diákok.
Este: A szép asszony kocsisa.
Vasárnap délután: Hollandi menyecske.
Este: Szép asszony kocsisa.
Hétfő: Nincs előadás.
Kedd délután: Leányvásár.
Este: Hattyulovag.

MOZGÓK MŰSORA

Szombat, december 22.

Select-Mozgó: Vigjáték sláger! „Bijou“ Romantikus vigjáték 6 felvonásban. Főszerepben az elragadóan bájos és csodás művészeti **Fernanda Negri Pouget**, Camillo de Risa és Alberto Collo. Könnyekig kacagató helyzetek, a legfrappánsabb meseszöveg.

Uránia-Mozgó: Szenzáció! „Atlas“ vagy A vörösbőrűek. II. rész. A „Sápadt fiú“ a civilizációban. Hatalmas akrobatadráma 2 részben és 10 felvonásban. Főszerepben Mario Guaita Ausonia, az atlétika ünnepeit kiralya. Pazar, festői részletek az indiánok világából.

Apolló-Mozgó: „Diego Corientes“ Érdekesítő spanyol történet 5 felvonásban. A spanyol grandok és grandiózus banditák. Leírhatatlanul izgalmas film, meglepően ujszerű filmstílus.

SPORT

Zsidó válogatott—Hertha-mérkőzés lesz Bécsben december 26-án az utóbbi csapat pályáján. A főmeccset a zsidó válogatott B-csapatja fog játszani a Hertha tartalékcsoportja ellen. Erre a mérkőzésre felfüggesztették Häusler és Guttmann súlyos ítéletét, mely felebezés alatt áll. E két kiváló játékosal a Hakoah győzelme biztosra vehető.

A bécsi Vienna külföldi turája. A jókváltású elsőosztályú bécsi csapat küszöbönálló svájci—franciaországi—hollandiai turájában a következő mérkőzéseket kötötte le: december 23-án Aarau (Svájc), 26-án a zürichi Grashoppers, 31-én az amsterdami Wilhelmina, január elsején a párisi Red Star ellen fog játszani, hazafelé való útjában pedig a németországi Freiburg válogatott csapatával mérkőzik.

Betiltják a bajnoki mérkőzéseket Budapesten? Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a VAC—33FC mérkőzésen a közönség olyan fenyegetőleg viselkedett, hogy a bírónak ki kellett ítélni a második felidőt a közönség kizárásával játszották le. Tekintettel arra, hogy ez nem volt első eset, a rendőrség azzal a szándékkal foglalkozik, hogy a nyilvános meccseket ismét betiltja. Két évvel ezelőtt ugyanis a rendőrség már kénytelen volt egyszer ilyen szigorú rendszabályokhoz nyulni s akkor hónapokon át nem engedték a közönséget a sporttelepre. Errevaló tekintettel az MLSz legutóbbi ülésén elhatározta, hogy még a tavaszi szezon beállta előtt a rendőrség bevonásával ankétot fog összehívni, melyen az egyesületek vezetői, a sportbírók és a sajtó képviselői is részt vesznek. Ez az ankét fogja megállapítani azokat a rendszabályokat, melyekkel a sporttelepeken fenn lehet tartani a rendet anélkül, hogy a mérkőzések látogatását betiltásák.

* Csak egyszer kóstolja meg és mindig kérni fogja a Baumel, Steiner és Társa Rt. lugosi cég udvari szállítók „Besco“ likörkülönlegességeit. I

Nagy karácsonyi vásár!

Szenzációsan leszállított árak!

100.000

méter különböző karton, delén, batiszt, barchet, női és férfiszövetek

Jóval a mai vételáron alul

kerülnek eladásra

Maradékok minden elfogadható áron árusíthatnak

Dick Jakob és Fia cég

Str. Reg. Maria 5.

és

a vasuti állomással szemben

TUNGSRAM

ist die beste Glühlampe

Flegler Gy. Cluj Müipari festő és tapétázó vállalat. :: Legmodernebb szobafestés, zománccfényezés és mázolás **Legújabb tapéták! Féregirtás!**

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Hosszabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jelíges hirdetésekre arminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át. Adéklik a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegkötséggel fizetendő.

Tökmagot, gyöngynövényeket és hüvelyeseket vásárol mintázott ajánlat alapján Fischer Sándor Timisoara, Str. Trei Crai 6. 6571

Posztó szakmában teljes jártassággal bíró önálló kereskedő segédetazonnali belépésre keresek. Ajánlatok Grünfeld Henrik posztókereskedő Satu-Mare. 6602

Ki fizet legtöbbet aranyért, brilliánsért? Splendid ékszerüzlet Cluj, Str. Baritiu (Malom-u.) 16. 6585

Butorozott szobát keresünk január 1-re. Leveleket „Tanítónok” jelíggel a kiadóba.

Nem különbejáratu esinosan butorozott szoba 2-3 intelligens izraelita fiatalembernek, esetleg fiatal párnak kiadó. Leveleket „Tiszta lakás” jelíggel a kiadóba. 6628

Eladók: 3 lóerős elektromotor, új kerékpár, férfiöltönynek való finom sötétkék szövet teljes hozzávalóval. Cluj, Str. Pata 114. szám.

Butorozott szobát keresek lehetőleg konyahasználattal. — Leveleket „Sokat fizetek” jelíggel a kiadóba kérek.

Hegedűorát adok és középiskolai tanulók correpetálását vállalom. Ajánlat „Egyetemi hallgató” jelíggel a kiadóba kérek.

**Prima
bácskai
kender**

Kapható:
HAVAS DEZSŐ
Timisoara

Házvezetőnőnek keresetk intelligenst, kellemes megjelenésű és modoru vallásos zsidónó, ki jól tud főzni és mindenes segítségével teljesen ellátná idős házaspár háztartását. Fényképes ajánlat vagy bemutatkozás Erzsébet-ut 36. (délben), Fischer. 6629

Schadchenok, kik jobb vallásos házakban — esetleg Csehszlovákiából — bejáratosak, kérem közöljék címüket „Elsőrangú partie” jelíggel a kiadóhivatalba. 6627

Aarhus Oliefabrik A/s. aarhusi (Dánia) gyárban készült

„Rose”

együtt, minden idegen anyagoktól mentes, tiszta, 100%-os

Cocos-ételzsir

minden más készítményt minőségben messze felülmúl!

כשר אף למחרון
כפי עדותו של הרב הגהה
מה קאפל רייך
אנדקאן בודנעקסט שיח

Használatban

izletes, kellemes, egészséges és cca 20%-kal szaporább más készítményeknél.

Csak egyszer legyen próbát!

Bevásárlásnál saját érdekében határozottan követelje!

Képviselet és gyári lerakat

Luka Gyula

Keresk és Bizományi Vállalatna

Turda (Torda)

Telefon 6

Férfikalapokat

fest,
tisztít,
formál
és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Uni6-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltek!

„SIRPINOL”

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedési ellen. Ugymint: Tüdő- és hörghurut, köhögés, szamarköhögés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje házi orvosát, hogy „Sirpinol”-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt” gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

Telefon 494 **15%** Telefon 494
gyarapodik vagyona,
ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház
rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihailu Viteazul

Telefon-
sz. 61. **LADAGYÁR** Fióküzlet
Egeres

Mindenemű ládákat és fadobozokat összeszegeztet és szét-
szedett részekben megrendelésre azonnal készit és
szállit a legolcsobb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántó-ut) 1 szám.

**Világ-
városokban**

sem látható
szenczió és
látványosság

Parisien-Áruház
Cal. Regele Ferdinand 12.
Telefon 592

**karácsonyi
gyermekjáték
kiállitása**

mely szombaton, december 8-án nyit meg.

Nagy választék és olcsó árak:
Harisnya, rövidáru, férfidivatkülönlegességek,
üveg-, porcellán és diszmitárakban

szabad bemenet minden vételkötelezettség nélkül!

**F. hó 24-én
hétfőn
DIANA**

gőz- és kádfürdő
a közönség
b. rendelkezésére
nyitva áll

Nyomdafesték Wicke Berlin
Lepagenál Cluj. Kérjen árjegyzéket

Betonkeverőgépek

valamint az összes cementipari gépek,
u. m. cementtölcserepek, betontéglák,
üreges betonblokkok, cementterazzo, gra-
nitoid, járdalapok gyártására kézi és erő-
hajtásra berendezve, formák, betoncsövek,
kutgyűrűk, lépcső és egyéb építési anya-
gok gyártására. Teljes asbesticementpala-
gyári berendezések, 1-a cementfestékek
stb. stb. raktárról azonnal szállithatók.

MODERNA

Építőipari Gépek és Radiátor Rt.
Brasov, Kis ucca 12.

Árlapok és költségvetések díjmentesen!
Mielőtt cementipari gépeket vásárol, kér-
jük raktárunk megtekintését!

Raglánok,
öltönyök, gyermekruhák
megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj,
Piata Unirei 14.

Telefon 431.

Fabrică
de case de bani
Geldschrank - Fabrik
Pénzszekrénygyár

JAKABFI & CO.
TIMIȘOARA

Str. Timofei Cip.
(Battyány-utca) 3. szám
Telefon 12-68

Képviselet Erdély
részére kerestetnek